

или друг отрасъл. С индустриализацията на страната изменението на съотношенията между отделните отрасли се извършва в полза на отраслите от тежката промишленост. Следователно и увеличението на работническата класа в тези отрасли изпреварва увеличението ѝ в останалите отрасли, т. е. от отраслите на леката промишленост. От друга страна, подборът на семействата за наблюдение не се извършва всяка година, а периодически, като излезлите от наблюдението домакинства се подменят с нови. Даже ако всички тези домакинства се запазват през целия период на наблюдението и тогава отраслите, които се развиват с по-бързи темпове, ще нарушат базата, при която първоначално е била извършена извадката и разпределението на семействата по отделни отрасли. Това нарушава установената от нас първоначална пропорционалност на разпределението на семействата между промишлените отрасли.

Нарушаването на принципа на пропорционалността не дава възможност непосредствено да се изчислят средните величини за всички отрасли. Този недостатък може да се избегне, като се претеглят отделните показатели от наблюдаваните семейства с броя на работниците в тези отрасли.

Как може да стане това претегляне, за да получим достоверна средна за всички отрасли? За да се отговори на този въпрос, трябва да видим какви средни величини се изчисляват при наблюдението на семейните бюджети. При наблюдението на семейните бюджети се изчисляват следните основни средни величини: доходите, разходите, численият състав на наблюдаваните семейства, броят на участващите трудоспособни членове в производството, потреблението и други подобни. За да се определи вътрешното разслоение на наблюдаваната съвкупност, наблюдаваните семейства се разпределят на групи по размера на дохода. Могат ли да се решат всички тези въпроси при нарушена пропорционалност? Ние смятаме, че това е напълно възможно. Да докажем това с конкретен пример. Нека да ограничим нашия пример с четири отрасли, като за наблюдаване на всички тези отрасли бъдат установени 200 семейства. Пропорционалното им и фактическо разпределение между отраслите посочваме в следващата таблица:

Таблица № 6

Наблюдавани отрасли	Общ брой работници	При пропорцион. разпределение на наблюдав. семейства	При спазване необходимия минимум по отрасли	Средна месечна заплата	Общ доход в хил. лева		
					на всички работници	на работниците при пропорц. разпределение	на фактически наблюдаваните работници
1. Производство на електроенергия и топлоенергия	6,600	20	50	740	4,884	14.8	37.0
2. Топливна промишленост	31,700	99	50	860	27,262	85.1	43.0
3. Добив на руди и металургия	20,200	62	50	900	18,180	55.8	45.0
4. Шивашка промишленост	6,000	19	50	520	3,120	9.9	26.0
	64,500	200	200	827	53,446	165.6	151.0